ABDURRAHMÂN BİN MUHAMMED (İbn-i Mende)

Hadîs âlimlerinden. Künyesi, Ebü'l-Kâsım el-İsfehânî'dir. 383 (m. 993) senesinde doğdu. 470 (m. 1077)'de vefât etti. Hadîs ilminde Hâfız derecesinde olup, ayrıca târih ilminde de âlimdi. İlim öğrenmek için çok yer gezdi. Hicaz'a Bağdad'a, Hemedan'a, Horasan'a gitti. Zamanının meşhûr âlimlerinden, bilhassa babasından ve İbrâhim bin Harşebe'den, ilim öğrendi. Ca'fer Ebherî'den ve tabakasından, Nişâbûr'da Esâm'ın eshâbından, Mekke'de İbn-i Cehdam'dan ve diğer âlimlerden ilim öğrendi. İsfehan'da zamanının en meşhûr Ehli sünnet âlimi idi. İlimde, vera'da, zühdde yüksek ve kıymetli bir âlim idi. Kendisine tâbi olan sevenleri ve talebeleri çok idi. Sa'd bin Muhammed Sencânî şöyle demiştir: "Allahü teâlâ, İslâmın korunmasında iki zâtı sebeb kıldı. Biri Abdurrahmân bin Mende, biri de Abdullah Ensârî'dir." Bid'atlerden şiddetle sakınır, bid'at ehlini asla sevmezdi. Emr-i ma'rûf (iyilikleri

yaptırma) ve nehy-i münker (kötülüklerden sakındırma) husûsunda pek gayretli olup, çok hizmet etmiş, kınayanların kınamasına aldırmamıştır.

Yazdığı eserlerden en meşhûrları şunlardır: El-Mustahrec min kütüb-ün-nâs fil-hadîs, Târihi İsfehan, er-Reddü alel-Cehmiyye, Sıyâmu yevm-üş-şek, Hurmet-üd-dîn.

Hasen bin Muhammed Rızâ el-Alevî şöyle anlatmıştır: Dayım Ebû Tâlib Tabataba'dan işittim, şöyle dedi: "Bir toplulukta Abdurrahmân bin Mende'den bahsedilmişti. Ben kendisini tanımıyordum. Hakkında uygun olmayan sözler söyledim. Cerdâbâkan'a gitmiştim. Orada birgün uyurken, rü'yâmda Hazreti Ömer'i gördüm. Yanında bir zât vardı. Onun elinden tutmuştu, Elinden tuttuğu zâtın üzerinde, mavi renkli bir cübbe ve gözünde de bir ben vardı. Selâm verdim. Selâmımı almadı. Bana, elinden tuttuğu zâtı göstererek dedi. ki, niçin bu zâtın ismini işitince ona dil uzattın? Rü'yâmda bana deniliyordu ki, bu zât Hazreti Ömer, yanındaki de İbn-i Mende'dir. Bundan sonra uykudan uyandım. İsfehan'a dönünce İbn-i Mende'nin huzûruna gittim. Daha önce kendisini hiç görmemiştim. O da beni tanımıyordu. Huzûruna girince, aynen rü'yâda gördüğüm gibi idi. Selâm verdim ve aleykesselâm ey Ebâ Tâlib dedi. Sonra da, ben daha hiç birşey söylemeden, hakkımızı helâl edebiliriz, buyurdu. Ben de, bana hakkınızı helâl ediniz, dedim. Senin buraya gelmene sebep olan şeydan dolayı hakkımı helâl ettim, buyurdu."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mu'cem-ül-müellifîn cild-5, sh. 171

2) Tabakât-ı Hanâbile cild-2, sh. 242

3) Fevât-ul-vefeyât cild-2, sh. 288

4) El-Bidâye ven-nihâye cild-12, sh. 118

5) Tezkiret-ül-huffâz cild-3, sh. 1165

6) Şezerât-üz-zeheb cild-3, sh. 337

7) Hediyyet-ül-ârifîn cild-1 sh. 517